

2018-19

Årsplan for Lalm- og Søre Grindstugu barnehage

ÅRSPLAN

Alle barnehagar skal utarbeide ein årsplan, i tillegg kjem avdelingane sine månadsplanar for kvar månad som syner meir detaljert korleis dei arbeidar. Årsplanen er eit arbeidsreiskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagen sine val. Årsplanen kan gje informasjon om barnehagane sitt pedagogiske arbeid til mynde nivået, barnehagane sine samarbeidspartnare og andre interesserte. Den skal godkjennast av barnehagen sitt samarbeidsutval.

Formålet § 1 i barnehageloven;

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanetisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskartrang. De skal lære å ta vare på seg sjølv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

VERDIGRUNNLAGET TIL BARNEHAGEN

Verdigrunnlaget til barnehagen skal formidlast, praktiserast og opplevast i alle delar av det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Barndommen har ein eigenverdi, og barnehagen skal ha ei heilskapleg tilnærming til barna si utvikling. Samfunnsmandatet til barnehagen er, i samarbeid og forståing med heimen, å vareta barna sitt behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for ei allsidig utvikling. Leik, omsorg, læring og danning skal sjåast i samanheng (Rammeplan).

Barnehageloven og Rammeplan for barnehagen (som er ei forskrift til loven) er det som styrer barnehagane sitt innhald.

Vedtektene for barnehagane i Vågå kommune finn du under Vågå kommune si heimesida - under barnehage.

<http://www.vaga.kommune.no/barnehageportalen>

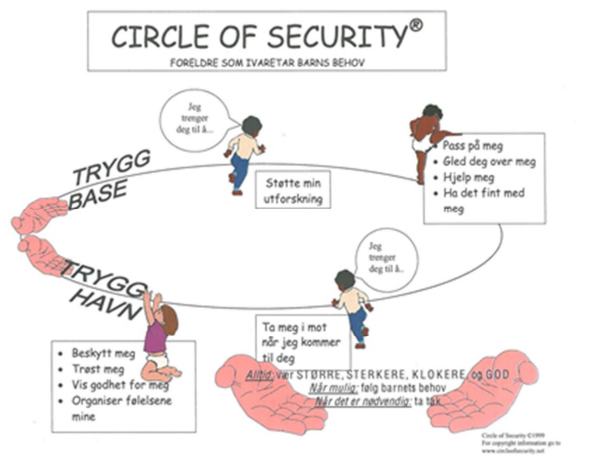
FOKUSOMRÅDET FOR BARNEHAGANE

FYSISK AKTIVITET, NATUR OG MILJØ.

Det er god kvalitet i arbeidet med fysisk aktivitet, natur og miljø når den vaksne:

- Legg til rette for fysisk aktivitet
- Lar barna få oppleve og utforske naturen året rundt
- Fremmer forståing for berekraftig utvikling

Kvar avdeling arbeider så ut sine egne mål som passar barna på deira avdeling.

TIDLEG INNSATS

Vågå kommune skal flytte tyngdepunktet i arbeid med barn og unge frå å behandle problem til å førebygge at dei oppstår. Vi skal vurdere tiltak straks ein oppdagar at eit problem er under utvikling. Ved å førebygge og ta tak i problem tidleg kan ein forhindre at dei veks seg store.

Dei tilsette ser barna i det daglege og i samhandling med andre menneskjer. Vi vil som oftast oppdage om noko er annleis med veremåten og utviklinga til eit barn. Når det oppstår uro i samband med den mentale, sosiale eller fysiske helsa til eit barn har vi som vaksne ansvar for å gå vidare til den rette faginstansen i samråd med dykk som foreldre.

Barnehagen har meldeplikt til barnevern (jf. barnehageloven). Foreldre skal informerast om, involverast i og samtykke til tilvisingar som barnehagen gjer til eksterne faginstansar.

LEIK – LÆRING – OMSORG - DANNING

Barnehagen som pedagogisk verksemd har sin eigenart og sine tradisjonar som må ivaretakast. Erkjenning av barndommen sin eigenverdi står sentralt i denne tradisjonen. Den heilskaplege og integrerte tilnærminga som karakteriserer barnehagens verksemd, tek ein vare på i formålet blant anna gjennom omgrepa omsorg, leik, læring og danning.

LEIKEN

Leiken er for barnet det viktigaste fundamentet for all utvikling.

Barn lærer gjennom samhandling med andre barn, sine omgjevnad og kompetente og trygge vaksne. Dei vaksne skal vera tilgjengelege for barna sine initiativ, deira interesser og nysgjerrigheit slik at barna opplever å ha medverknad på sin eigen kvardag.

Gjennom rolleleik lærer barna blant anna: turtaking, følgje speleregler, lære sosiale koder, ta i mot beskjeder, gje beskjeder, lytte, bli lytta til, lære å løyse konflikhtar, lærer å forhandle og fordele roller, lærer om fleksibilitet, lærer seg å regulere åtferd, ta initiativ, bearbeide vanskelege kjensler, utviklar empati, prøve ut ulike roller, prøve og feile, oppleve mestring, øve opp konsentrasjon og merksemd, tileigne seg kunnskap, bruke fantasien, ha det morosamt i lag med andre barne og vaksne - for å nemne noko. Så leik er ikkje «berre» leik – her ligg det mykje læring som blir viktig seinare i livet og skapar gode forutsetningar for barna si danning.

Barn får impulsar og inspirasjon til leiken gjennom opplevingar. Barnehagen skal inspirere til fantasi, skaparglede og undring. Dei tilsette skal være tilgjengelige for barn ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deira leik. Dei vaksne har ei viktig rolle med tanke på barn som slit med å få innpass i leiken. Dei vaksne skal vera tilgjengelege og synlege for barna i deira leik slik at dei kan få støtte om dei skulle kunne trenge det.

Å få delta i leik og få venner er grunnlaget for barn sin trivsel i barnehagen.

OMSORG

Alle barn skall møtast med omsorg i barnehagen, den vaksne skal vere lydhøyre og merksame for barna sine behov, dei skal vera nær og ha evne og vilje til samspel med barna.

Det er den vaksne sitt ansvar å ha gode relasjonar og positive haldningar til alle barn i barnehagen, både med tanke på enkelt barn, men også som barnegruppe.

Foreldre skal kjenne seg trygge på at deira barn blir godt ivareteken i barnehagen.

I rammeplanen står det at «alle barn har rett til omsorg og skal møtast med omsorg». Det er dei tilsette sitt ansvar å sjå til at dette blir gjort.

LÆRING

Det er vanskeleg å skilje leik og læring frå kvarandre, for i barnehagealder heng dette tett saman. Vi som arbeidar i barnehagen skal legge til rette for eit stimulerande miljø der barna får lyst til å leike, utforske, lære og meistre.

Vi skal stimulere nysgjerrigheita, kreativiteten og lysta til å lære meir om ting. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå samanhengar, slik at dei utvidar synet sitt om ting og får ny innsikt.

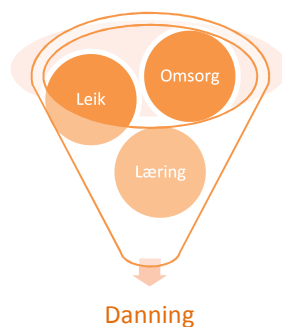
Barna skal få bruke heile kroppen og alle sansane sine i ulike læringsprosessar. Å lære seg nye ting inneber å tåle å prøve og feile, og finne nye innfallsvinklar. Dei tilsette må vere bevisste med å legge til rette for at barna skal tåle både med gang og motgang.

DANNING

Danning er eit nytt ord i barnehagen/Rammeplan og ein kan enkelt si at dette er resultatet av all leik og læring, omsorg, sosialt samspel med barn og vaksne eit barn får.

Vi må la barn få utfordringar og moglegheit til å utvikle kunnskap og ferdigheter, støtte for å handle omsorgsfullt og gjere etisk grunna val. Gjennom danning legg ein grunnlaget for barnet si allsidige utvikling.

Gjennom gode dannelsingsprosessar sett ein barn i stand til å handtere livet, bli robuste, ved at dei utviklar evna til å forholde seg prøvande og nysgjerrig til omverda, kunne klare å reflektere over eigne handlingar og væremåte, og til å sjå seg sjølv som et verdifullt medlem av et større fellesskap.

MEDVERKNAD

Barnehagen skal sikre barna sin rett til medverknad ved å leggje til rette for og oppmuntre til at barna kan gå gitt uttrykk for kva dei synes om den daglege verksemda i barnehagen, jf. barnehageloven §§1 og 3, Grunnlova §104 og FN sin barnekonvensjon art.12 nr1. Barna skal jamleg få høve til å delta aktivt i planlegginga og vurderinga av barnehageverksemda. Alle barn skal kunne erfare å få påverke det som skjer i barnehagen. (*Rammeplanen*)

Medverknad er å bestemme saman med andre og å ha innverknad. Barna får koma med forslag og får vera med å bestemme, f.eks kva for bøker vi skal lesa, kva vi skal gå på tur, kva for aktivitetar vi skal gjera osv. Alle kan ikkje få innfridd sine ynskjer til ein kvar tid, men de blir høyrte og det tatt opp i fellesskapet og med felles einighet til løysningar.

Medverknad er og å ta barna sine kjensler på alvor. Vi må sjå når dei er lei seg, sinte, glade og la dei få prate om dette slik at dei skjønar at vi tek dei på alvor. Dei tilsette arbeidar heile tida med å få til god kommunikasjon/relasjon med barna. Det er viktig å kunne lytte og få til gode samtalar.

Det er viktig at dei tilsette er opne for dei attendemeldingane som barna gjev både språkleg og kroppsleg, og ta omsyn til dette i det daglege, og med tanke på planlegging av aktivitetar for barnegruppa.

Barnehagane nyttar barneintervju for at barna skal kunne få fram sitt syn på trivsel og vennskap.

TRIVSEL

Det at barn trivst godt i barnehagen er det viktigaste målet for god barnehagekvalitet. For å oppnå dette er desse punkta vesentlege:

Dei vaksne skal; - skape trygge rammer – vera tilgjengelege - gje av seg sjølve; tryggleik, respekt og omsorg - bidra til at vennskapsband blir knytte - førebygge mobbing

Barn skal: - få utvikle seg i eit trygt miljø - bli sett, høyrte og forstått - få medverke uansett alder, modning og funksjonsnivå - ha høve til å utvikle vennskap

For å dokumentere trivsel i våre barnehagar har vi det siste åra gjennomført samtaler/barneintervju med 4 og 5 åringane. Gjennomgåande må vi si at i barnehagen våre trivst barna godt i våre barnehagar og dei opplever å ha venner. Kvart år ser vi likevel at den viktige informasjon dei gjev kan vi som vaksne lære mykje av, for å bli enda betre i vaksen rolla vår.

FAGOMRÅDA TIL BARNEHAGEN

« Fagområda speglar område som har interesse og eigenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremje trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal sjå fagområda skal vera ein gjennomgåande del av innhaldet i barnehagen» (Rammeplan).

Det er sjeldan vi arbeider med kvar enkelt fagområde om gongen, de glir ofte over i kvarandre.

Kommunikasjon, språk og tekst

Korleis gjer vi det i barnehagane våre?

- Vi legg vekt på den gode samtalen i lag med barna. Refleksjon og filosofering i kvardagen er viktig for å utvikle språket og fantasien.
  - Barna har tilgang på bøker som er aldersadekvate som blir lese høgt for dei av dei vaksne, eller som dei «leikeles» saman med andre barn. Song og regler har vi ofte i samlingane våre og elles når det passar.
- Femåringane har eit felles opplegg som de fylgjer : Tal - og språksprell

Kropp, rørsle, mat og helse

Korleis gjer vi det i barnehagane våre?

- Eit variert og sundt kosthold med to varme måltider i veka. Fruktmåltid har vi kvar dag. Ungane er aktivt med i matlaginga og dekker på bordet.
- Tilrettelagt innemiljø for grov - og finmotoriske øvingar. Vi legg vekt på allsidighet der ungene får oppleva meistring og utfordringar.
- Barnehagane har tilgang på samfunnshus og hall som vi nyttar i løpet av året.
- Vi er heldige med uteområdet i barnehagane våre. Det er kort veg til skog, fjell og vatn. Vi er mykje ute og om vinteren legg vi til rette for ski og skiglede.
- Vi har symjing / vanntilvenning for femåringane i basseng

Mengd, rom og form

Korleis gjer vi det i barnehagane våre ?

- Sang og regle med matematiske begrep
- Finne former inne og ute, t.d. trekant, sirkel,
- Konstruksjonsleik og rolleleik
- Putte oppi ting, borte titt tei
- Bruke omgrep i kvardagen, t.d. oppe, bak, under, ved sida av, plassering i rommet
- Spel, puslespel, teikne og perle
- Opplegg i femårsklubben
- Sortere og kategorisere
- Skattejakt

Etikk, religion og filosofi

Korleis gjer vi det i barnehagane våre?

- Omsorg og anerkjenne barna-
- Markerer ulike høgtider
- Undre seg i lag
- Prate om kjensler
- Kjenne att kjensler hjå andre
- Undre seg i lag med barna
- Problem løysning og sjølvstending tenking, væra tilstade for barna, førebygge og hjelpe til i konflikatar. Robuste barn.
- Vise empati
- Vaksne skal vera gode rollemodeller

Nærmiljø og samfunn

Korleis gjer vi det i barnehagane våre?

- Trygg på seg sjølv, vaksne og andre barn i barnehagen
- Feire nasjonaldagen
- Markere samefolketsdag
- Bli kjent i nærmiljøet, t.d. ulike arbeidsplasser, kva som er rundt barnehagen
- Kjeldesortering, fokus på miljø, berekraftigutvikling
- Gjenbruk
- Forutkafe - bli kjent med barn i andre land

Natur, miljø og teknikk

Korleis gjer vi det i våre barnehagar?

- Legge til rette for ulike aktivitetar både inne og ute
- Vera ute kvar dag uansett vær
- Oppsøkje ulikt terreng i nærområdet
- Skape nysgjerrighet og kunnskap om natur og miljø
- Kjennskap til de fire årstider
- Gjenbruk – bruke material til gjenbruk.
- Få kjenneskap til ipad

Kunst, kultur og kreativitet

Korleis gjer vi det i barnehagane våre?

- Musikk, song, dans og bevegelse
- Dramatisere ulike eventyr
- Rolleleik
- Legge til rette for utkledding
- Kreativ forming, t.d. male, teikne, lage ting av ulikt material
- Sette opp teater, ha framvising

INKLUDERANDE LÆRINGSMILJØ

Vågå kommune er med i eit pilotprosjekt, **Inkluderande læringsmiljø**, i regi av UDIR som varer frå desember 2016 til desember 2018. Dette prosjektet er ei kompetanseutvikling som skal styrke barnehagar, skular og eigars kompetanse i å fremja trygt miljø og førebygge, avdekke og handtere mobbing og andre krenkingar.

I Vågå kommune skal alle barn oppleve eit inkluderande læringsmiljø, både fagleg og psykososialt. For å nå dette målet er det ein føresetnad at alle tilsette og foreldre samarbeider godt både med førebyggande og holdningsskapande arbeid.

Det er utvikla felles system for korleis vi møter desse utfordringane.

Barnehagane og skulane skal arbeide med desse områda i prosjektperioden:

- Systematisk arbeid i personalgruppa
- Holdningsarbeid
- Foreldresamarbeid

VURDERING

Personalet skal vurdere seg sjølv, gjennom eigen refleksjon, med tanke på enkelt barn og barnegruppa. Faglege og etiske vurderingar i høve arbeidet skal inngå i vurderingsarbeidet, og på denne måten utviklar ein barnehagen som pedagogisk verksemd og barnehagen blir ein lærande organisasjon.

Dei tilsette skal vurdere om arbeid sitt er i samsvar med barnehageloven og rammeplan.

Barnehagane arbeidar kontinuerleg med kvalitetsutvikling gjennom arbeidet vårt med beste praksis/fokus område, kurs, etterutdanning, fagleg relatert oppdatering for heile personalgruppa.

Vi gjennomfører intervju med alle fire og fem åringane våre om trivsel og vennskap i barnehagen. Barn er den beste til å si noko om sin egen trivsel i barnehagen og korleis dei opplever sin eigen kvardag.

Ved avslutning av barnehageåret skal alle barnehagane sine avdelingar dele sine resultat med kvarandre og evaluere arbeidet som har vore gjort.

Foreldresamtalar to gonger i året gjev foreldre høve til å si korleis dei opplever barnehagen og korleis barnet deira trivst og utviklar seg.

Det vil i løpet av barnehageåret bli gjennomført ei brukarundersøking.

OVERGANGAR

Overgang til barnehagen

Barnehagane har eigen plan for korleis overgangen frå heim til barnehage bør gjerast for at overgangen skal bli så god som mogleg. Denne får alle nye barn før ein startar opp i barnehagen. Det viktigaste er likevel ein tett dialog mellom foreldre og dei tilsette, og signala barnet gjev ved innkøringa.

Dette er viktig for å sikre at overgangen mellom heim og barnehage blir trygg og god både for barn og foreldre.

Overgang til skulen

Kunnskap og erfaring frå barnehagen skal vera ei plattform for arbeidet i skulen dei første åra.

Dette krev at barnehage og skule har gjensidig kjennskap til kvarandre sitt arbeid. Slik vil ein leggje til rette for eit heilskapleg opplæringsløp som tek omsyn til det einskilde barnet sitt behov.

Barnehagane, skulane og dei føresette må vera i god dialog når det gjeld overgangen. Det er viktig å ha ein god overgang mellom barnehage og skule for å sikre ein god informasjonsflyt.

I Vågå er det forankra administrativt og politisk korleis overgangen mellom barnehage og skule skal vera. I løpet av barnehageåret vil det bli eit opplegg i lag med skulen for å sikre at

overgangen blir trygg og god. Dette blir gjort ved at 6. årssteget har eit fadderopplegg med 5-åringane, og ein vil ha samarbeid med 1. årssteget.

Alle 5-åringane i Vågå skal i løpet av det siste barnehageåret ha fått kjennskap til det metodiske opplegget «tal – og språksprell» som er basert på mykje leik og samspel med andre. Dette er eit opplegg der det ikkje er lagt opp til at barna skal prestere eller målast opp mot noko. Planen ligg ute på Vågå kommune si heimeside.

OPNINGSTIDER

Opningstidene i barnehagane våre er 07.00 – 16.30.

Barnehagane er stengt frå og med den 24.12 og heile jula til og med nyttårskvelden, er stengt påskeveka og 3 veker om sommaren, vekene; 29,30 og 31. Jf. vedtektene.

Planleggingsdagane våre dette året er; 16.aug, 17.aug, 5.nov, 2.jan og 31.mai.
Da er barnehagane stengt.

SAMARBEIDSPARTNARAR

Foreldresamarbeid;

Barnehagane er opptekne av å ha eit godt samarbeid med heimen, det er føresette som kjenner eigne barn best. Vi vil ha aktive og engasjerte føresette som kan vera med og utvikle barnehagane gjennom

FAU og samarbeidsutval

Kvar barnehage har sitt eige foreldrearbeidsutval som består av alle foreldre og kvar avdeling har sin eigen foreldrerepresentant med vara.

Foreldregruppa er representert i samarbeidsutvalet for barnehagen med to representantar.

Det er etablert foreldrenettverk og foreldreskule for dei foreldre som har komande fyrsteklassingar. Dette arbeidet kjem som regel i gang siste halvåret dei går i barnehagen.

Foreldremøte; 1–2 pr. år.

Foreldresamtalar; alle foreldre får tilbod to samtaler per barnehageår.

PLANLEGGINGSDAGAR

Barnehagane har fem planleggingsdagar i året. Desse skal nyttast til fagleg påfyll, planlegging og dokumentasjon/evaluering av arbeidet;
16.- og 17. august, 5.november, 2.januar og 31.mai

Kontakt info;

Tenesteleiar Søre Grindstugu barnehage; Jorunn Linderud 97605695 / 61293850

E-post: jorunn.linderud@vaga.kommune.no

Tenesteleiar Lalm barnehage; Siv Kristin Paulsen 95281106

E-post: siv.kristin.paulsen@vaga.kommune.no

Barnehagane har eigen facebook side for foreldre og tilsette som syner små glimt frå barnehagekvardagen.

På Vågå kommune si heimeside er det også linkar til barnehagesida. Her blir det lagt ut felles informasjon, lover og vedtekter.

<http://www.vaga.kommune.no/barnehageportalen>

Fortell meg at jeg er noe,
at jeg kan noe,
at jeg betyr noe.
Fortell meg det.

Ikke fortell meg det jeg gjorde.
Eller det jeg kunne ha gjort,
eller det jeg burde eller skulle ha gjort.
Nei, ikke fortell meg det.

Fortell meg heller at jeg er noe.
At jeg kan noe.
At jeg betyr noe.
Fortell meg heller det.

Jeg trenger det skjønnere du.
Jeg trenger det sårt.
Jeg trenger en søyle av trygghet
å lene meg mot gjennom livet.
Jeg trenger det skjønnere du.

For det er værhardt å leve!

R.B. Waale